

Fondul de carte Maria Gorceakov-Sturdza în colecțiile Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” din Iași

Lăcrămioara CHIHAIA,
Biblioteca Centrală Universitară
„Mihai Eminescu”, Iași

Abstract: Pentru sprijinirea culturii și a învățământului, membrii elitelor românești au înzestrat cu carte biblioteca, în felul acesta contribuind la îmbogățirea colecțiilor. Familia domnitoare Sturdza, începând cu domnitorul Mihail Sturdza, de numele căruia se leagă înființarea Academiei Mihăilene, și continuând cu alți reprezentanți, și-a asociat numele cu generoase donații de carte către Biblioteca din Iași.

În aprilie 1896, dorind să contribuie la propășirea culturii, principesa Maria Gorceakov-Sturdza, fiica domnitorului moldovean și soția prințului Constantin A. Gorceakov, descendent al unei nobile familii rusești, depune la bibliotecă 43 de titluri în 64 de volume, de mare importanță pentru istoria țărilor române. Depășind perioade de grele încercări prin care a trecut biblioteca, donația există și astăzi, aproape în stare completă, oferind satisfacție intelectuală atât cercetătorului cât și iubitorului de carte.

Cuvinte-cheie: donație de carte, principesa Maria Gorceakov-Sturdza, Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu”, Iași, catalog.

Abstract: In order to support culture and the educational system, the members of the Romanian elite have supplied the library with books thus enhancing the collections. The Sturdza family, starting with the ruler Mihail Sturdza, whose name is connected to the establishment of the Academia Mihăilena, offered generous book donations to the Library of Iasi.

Aiming to the prosperity of culture, in April 1896 princess Maria Gorceakov-Sturdza, the daughter of the Moldavian ruler and the wife of prince Constantin A. Gorceakov, descendent of a Russian noble family, donated to the library 43 titles (64 volumes) of great importance for the history of the Romanian countries. Overcoming numerous hardships through which the library went through, her book donation still exists today, almost in complete form, offering intellectual satisfaction both to researchers and book enthusiasts.

Keywords: book donation, princess Maria Gorceakov-Sturdza, „Mihai Eminescu” Central University Library, Iasi, catalogue.

Pentru sprijinirea culturii și a învățământului, membrii elitelor românești au înzestrat cu carte biblioteca, în felul acesta contribuind la îmbogățirea colecțiilor. Familia domnitoare Sturdza, începând cu domnitorul Mihail Sturdza, de numele căruia se leagă înființarea Aca-

demiei Mihăilene, și continuând cu alți reprezentanți, și-a asociat numele cu generoase donații de carte către Biblioteca din Iași.

Mihail Sturdza (1794-1884), fiul marelui logofăt Grigoraș D. Sturdza, domn al Moldovei între anii 1834-1849, era un erudit,

vorbea fluent greaca și franceza, cunoștea latina, rusa, italiana și engleza¹. Deținea o valoroasă bibliotecă din care înzestrăse și Academia Mihăileană cu cărți pe care să le folosească tineretul studios². Din prima căsătorie cu Elisabeta/Elisafta Rosetti a avut doi fii, pe Dimitrie și pe Grigore³. Căsătorit a doua oară cu Smaranda/Smaragda (1816-1885), fiica logofătului Ștefan Văgăreanu, a avut doi copii: Mihail (mort la 20 de ani) și Maria (1848/49-1905), căsătorită în 1868 cu prințul Konstantin Aleksandrovici Gorceakov (1841-1926), descendent al unei familii princiare rusești, care a dat Imperiului numeroși generali și diplomați. Împreună au avut cinci copii: Maria Konstantinova (n.1871), Elena Konstantinova (n.1873), Aleksandr Konstantinovi (n.1875), Boris Konstantinovi (n. 1879) și Mihail Konstantinovi (n. 1880). Viața lor de cuplu ia sfârșit în 1886, când cei doi depun actele pentru divorț, după îndelungi insistențe formulate către patriarhul Constantinopolului⁴. Maria Gorceakov-Sturdza traversase doi ani grei, marcați de decesul tatălui, în 1884, și de cel al mamei, în 1885, și de un proces obositor pentru împărțirea averii părintești rămasă⁵, bani și bijuterii.

În aprilie 1896, dorind să contribuie la propășirea culturii asemenea multora din familia Sturdza, principesa Maria Gorceakov-Sturdza depune la bibliotecă 43 de titluri în 64 de volume, de mare

importanță pentru istoria Țărilor Române. Depășind perioade de grele încercări prin care a trecut biblioteca, donația există și astăzi, aproape în stare completă, oferind satisfacție intelectuală atât cercetătorului cât și iubitorului de carte.

Maria Gorceakov-Sturdza (Fond BCU Iași, Colecții speciale)

Gestul principesei, de a oferi cărți valoroase pentru sprijinirea culturii, nu se limitează numai la înzestrarea bibliotecii din

¹ Mihai Dim. Sturdza, *Familiiile boierești din Moldova și Țara Românească*, vol. 1, București, Simetria, 2004; Octav George Lecca, *Familiiile boierești române. Istorie și genealogie*, București, 2003, p. 546-547; Alexandre A. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza, prince régnant de Moldavie 1834-1849*, Paris, Librairie Plon, 1907, p. 126; Cristian Popișteanu, Dorin Matei, *Sturdezeștii: din cronică a unei familii istorice*, cuv. înainte acad. Dan Berindei, București, Fundația Culturală Magazin Istoric, 1995, p.232-238.

² „La acest prilej [sărbătorirea Academiei] Î. S. au porocit a să trimete la Academie 600 tomuri alese care au a fi începutul pentru înființarea unei biblioteci publice. Comitetul Academic, împreună cu D. referendarul [Gheorghe Asachi], au avut norocire a depune Î. S. rostirea simțirilor de recunoștință pentru acest nou semn a Înaltei Sale protecții” (*Albina românească*, X, nr. 89, 9 noiembrie 1839, p. 363).

³ Dimitrie M. Sturdza (1818-1909), hatman al miliției pământene; Grigore M. Sturdza (1821-1901) participă la Războiul Crimeii (1853-1856) în calitate de general în armata otomană, sub numele de Muhlis Pașa.

⁴ Charles and Barbara Jelavich (eds.), *The education of a Russian statesman: The Memoirs of Nicolas Karlovich Giers*, Cambridge, University Press, 1962, p. 131-133; Sidney Harcave (ed.), *The Memoirs of Count Witte*, London, Sharpe, 1990, p. 89; Lora Gerd, *Russian Policy in the Orthodox East: The Patriarchate of Constantinople (1878-1914)*, Berlin, De Gruyter, 2014, p. 47; *** „A noble name disgraced: Gortchakoffs of unsavory reputation”, în „The New York Times”, January 14, 1889; *Letter of Marquise de Fontenoy*, în „The Chicago Daily Tribune”, March 18, 1905, p. 6. (<http://archives.chicagotribune.com/1905/03/18/page/6/article/letter-of-marouise-de-fontenoy>).

⁵ *Probele produse în susținerea procesului intentat de Principele Gr. M. Sturdza contra Principelui D.M. Sturdza și Principesa Maria Gortchacoff pentru moștenirea prințului Mihail Sturdza*, Iași, Tip. Națională, 1890; Emil Goga, *Un domnitor prea puțin cunoscut: Mihail Sturdza – devalizatorul Moldovei*, în „Atac de Constanța”, 15 iulie 2013 (<http://www.atacdeconstanta.ro/articole/4641-mihail-sturdza-un-principe-avid-dupa-bani.html>).

Iași. O zi mai târziu, pe 25 aprilie 1896, trimite o scrisoare Fundației „Regele Carol I” din București, prin care anunța că dăruiește Bibliotecii 7 titluri în 21 de volume publicate între anii 1578-1789, toate cuprinzând informații valoroase despre Țările Române: Gorecius Leonhardus, Joannes Dlugosz, Louis-Ferdinand Marsigli, Dimitrie Cantemir, Joannes Gottl. Stritter, Franz Joseph Sulzer⁶. Interesant este faptul că toate volumele trimise la București (care, din nefericire, nu se mai găsesc astăzi în colecțiile bibliotecii, ele fiind distruse în tragicele evenimente din decembrie 1989) se găsesc în colecțiile BCU Iași, mare parte existând la acea dată. Ne putem pune întrebarea firească despre modul în care erau cunoscute colecțiile bibliotecii la acea vreme când nu exista decât catalogul registru. Una dintre posibilități ar fi prin intermediul *Catalogului* tipărit al lui Cezar Cătănescu⁷, care a avut o largă circulație în epocă.

În 24 aprilie 1896, principesa îi scrie de la Paris lui I. Caragiani, profesor de limba și literatura elină, care conducea Biblioteca din Iași⁸ și își anunță dorința de a trimite în dar cărți la bibliotecă.

No. 93/26.4.96

Paris 24 aprilie 1896

Domnule Bibliotecar,

De câte ori vin în România, de atâtea și simțesc [simt] o adevărată și sinceră mulțumire privind la progresele ce necontenit se desăvârșesc. Dorind a da un semn viu acestor sentimente vă rog să primiți pentru institutul Domniei voastre cărțile ale căror listă alătorez.

Primiți, Domnule Bibliotecar, asigurarea simțământelor mele de prea distinsă considerațiune.

P[rincipe]sa Gortchacow Sturdza⁹

Răspunsul lui I. Caragiani nu întârzie să apară, titlurile propuse de principesa Gorceakov-Sturdza fiind foarte importante pentru istoria Țărilor Române.

No. 15

Iași 6 mai 1896

Prea stimată Doamnă,

Cu o vie mulțumire s-a primit la Biblioteca foarte prețiosul dar ce i-ați făcut de cele 43 cărți în 64 volume, cărți rare, greu de găsit și de o mare importanță pentru istoria țărilor române.

Aducându-Vă aceasta la cunoștință, Vă exprim, prea stimată Doamnă, profunda mea recunoștință.

Director I. Caragiani

Principesei Gortchacow Sturdza¹⁰

Cărțile sunt înregistrate în Registrul inventar pe anul 1896, de la poziția 401 până la poziția 443, pe fila de titlu a fiecărei publicații regăsindu-se numărul de inventar¹¹ scris cu cerneală albastră de bibliotecar și ștampila bibliotecii de la acea vreme: „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”.

Ștampila „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”

⁶ Vezi lista donației la BCU Carol I București (<https://sites.google.com/a/bcub.ro/biblioteca-centrala-universitara-carol-i-7/home/documente-din-arhiva-bcu/stourdza>, accesat la 10.05.2017).

⁷ Cezar Cătănescu, *Catalog General al Bibliotecii Centrale din Iassi*, Iassi, Tipografia Societății Junimea, 1868.

⁸ Ioan D. Caragiani (1841-1921), folclorist și traducător aromân, stabilit la Iași. Studii la Atena. Profesor de limbă greacă la Gimnaziul Central din Iași în 1865, devine în 1866 profesor suplinitor la Catedra de limbă și literatură elină a Universității din Iași, pe care o slujește aproape o jumătate de secol. Membru fondator al Societății Academice Române (1866). Conduce destinele Bibliotecii din Iași, oferindu-i o anumită stabilitate, în două mandate (1878-1899; 1901-1914). (Ecatarina Țărălungă, *Enciclopedia identității românești. Personalități*, București, Litera Internațional, 2011, p. 152; Nicoleta Popescu, Liviu Papuc, Radu Tătărucă, *Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” – monografie*, Iași, 1989, p.136-137).

⁹ Arhiva BCU, Dosar 1, Intrate-Ieșite, 1896, Scrisoare de donație, f. 179-179v.

¹⁰ Arhiva BCU, Dosar 1, Intrate-Ieșite, 1896, Scrisoare de răspuns, f. 27.

¹¹ Dacă astăzi, în practica înregistrării publicațiilor, fiecare volum al unui titlu primește un număr de inventar, la acea vreme fiecare titlu primea același număr de inventar pentru toate volumele.

Din cele 43 de titluri¹² oferite în dar de principesa Maria Gorceakov-Sturdza am identificat 39 de titluri. Celelalte 4 titluri există în colecțiile bibliotecii, dar provin din alte donații/fonduri. În ceea ce privește perioada în care au fost tipărite cărțile, situația se prezintă astfel: 5 titluri publicate în sec. XVI, 11 titluri în sec. XVII, 16 titluri în sec. XVIII și 7 titluri publicate în sec. XIX. În ansamblu, donația cuprinde opere importante, cu referiri la Țările Române, unele fiind unicate în bibliotecă (Sylvester Joseph Hohenhausen, *Die Alterthümer Daciens in dem heutigen Siebenbürgen*, Wien, Trattner, 1775), altele în ediții diferite (Martini Cromeri *de origine et rebus gestis polonorum libri XXX*, 1555 și 1568) sau traduceri (Betlen János, *Transylvanicarum libri quatuor*, 1664 și traducerea lui Johannes Tröster, 1666).

Marca de proprietate a donatoarei, Ex-librisul ștampilă „Donația principesei Gortchacow Sturdza” se întâlnește pe fiecare volum, obligatoriu măcar o singură dată, fie pe fila de titlu, fie în corpul cărții, însoțit de ștampilă „Donată de...” [spațiu necompletat]. Pe unele volume există un timbru sec cu scut heraldic încoronat și o stea în 8 colțuri, iar pe altele ștampilă „Bibliotheca Sceensis” cu pecetea heraldică a familiei în mijloc, arătând apartenența la vestita bibliotecă de la Șcheia. Pe două volume este prezent Ex-librisul Demetriei C. Sturza¹³, iar pe altele Ex-librisurile deținătorilor anteriori (Nagy István Gyűjteménye, Ex Bibl. Com. F. Széchényi, Mázodlat A.M.N. Muzeum Könyvtarából, Bibliotheca Bodleiana).

Mărci de proprietate pe cărțile donate de Maria Gorceakov-Sturdza

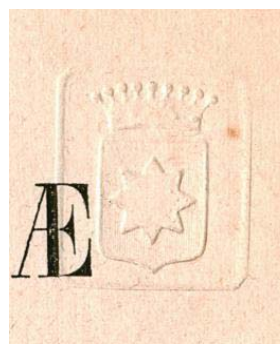
Ștampilă „Bibliotheca Sceensis”

Ex-libris Demetriei C. Sturza

Detaliu

Timbru sec (detaliu)

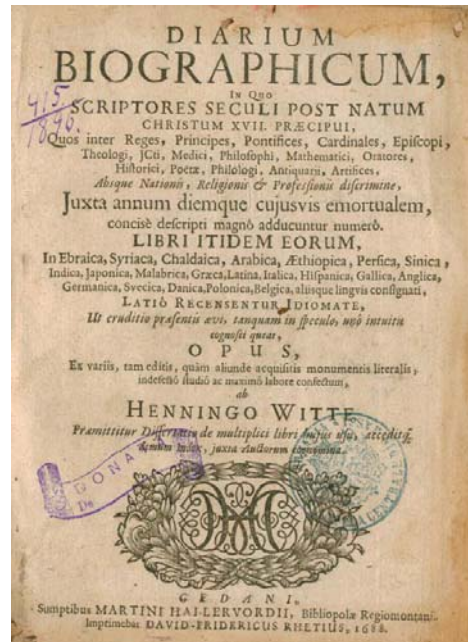
Identificarea volumelor s-a făcut urmând lista de donație și interogând catalogul BCU on-line, încercând mai multe variante pentru numele autorului sau titlul lucrării deoarece descrierea bibliografică a cărților făcută la 1896 era sumară. În momentul în care, la Biblioteca Universității din Iași, s-a trecut de la catalogul registru la

¹²Lista cărților donate, 43 de titluri în 64 de volume, scrisă de aceeași mână ca și lista cărților trimise la Fundația „Regele Carol I” din București, a fost înregistrată la bibliotecă (Arhiva BCU, Dosar 1, Intrate-Ieșite, 1896, f. 180-181v).

¹³Dimitrie C. Sturza, moștenitorul de la Șcheia, va dona Academiei Române întreaga bibliotecă a familiei, în anul 1884.

catalogul pe fișe mobile¹⁴, s-au lucrat întâi titlurile complete și volumele care nu aveau lipsuri. Așa se explică faptul că unele volume incomplete din donația Gorceakov-Sturdza au fost reînregistrate și catalogate mai târziu decât celelalte. Neavând însemne de proprietate, identificarea lor a fost mai anevoioasă. Este cazul volumului *Türckische und ungarische Chronica*, Nürnberg, 1663, care a putut fi identificat că aparține acestei donații după numărul vechi din registrul inventar: 401/1896. Pentru a putea compara oricând lista de donație cu Catalogul alcătuit, în lucrarea de față s-a păstrat aceeași numerotare. La toate titlurile s-a indicat cota actuală, iar în cazul volumelor care nu mai figurează în colecțiile bibliotecii s-a menționat lipsa acestora.

În descrierea bibliografică s-au aplicat normele internaționale standard de descriere a cărții vechi, completându-se informațiile și în catalogul BCU on-line provenit din scanarea fișelor tradiționale. Operele au fost identificate în cataloage tipărite (Graesse, Brunet, Quérard, Petrik, Veress, Bodinger etc.) sau în cataloagele on-line ale marilor biblioteci ale lumii¹⁵. În același timp, am construit înregistrări de autoritate pentru numele creatorilor (autor, traducător, prefațator, editor, tipograf, gravor etc.), acestea regăsindu-se în baza de date de autoritate (catalogul BCU on-line)¹⁶. În descrierea bibliografică, au fost adăugate și câteva informații pe care le-am considerat importante, referitoare la autor, ediție sau conținutul volumului.

Henning Witte, *Diarium biographicum*, Gedani, sumptibus Martini Haller Vordii, 1688

Sylvester Joseph Hohenhausen, *Die Alterthümer Daciens in dem heutigen Siebenbürgen*, Wien, Trattner, 1775

¹⁴ Activitatea a fost propusă în 1914 de directorul George Pascu și implementată abia în timpul directoratului lui Karl Kurt Klein (1932-1937).

¹⁵ Bibliothèque Nationale de France (BNF), Staatsbibliothek zu Berlin (SBB), Catalogo del Servizio Bibliotecario Nazionale (ICCU), Indexul tipăriturilor germane din sec. XVI-XVIII (VD16, VD17, VD18), Cataloage colective din Germania (HBZ, SWB, GBV), Catalogul colectiv britanic (COPAC), Deutsche National Bibliothek (DNB), Österreichische Nationalbibliothek (ONB), WorldCat.

¹⁶ Catalogul BCU Iași on-line.

(<http://193.231.13.10:8991/F/9CFDM39KDP8HY28GK814BPI5MRCHA3G1S7DGSUBPTXU9PC925A-00285?func=find-b-0>)

Paris, 24 Aprilie 1896
 179
 Comuna Bibliotecar
 De câte ori vine în România, de atâtea ori simțesc o adevărată și sinceră mulțumire privind la progresele ce necontenit și desigur vine. Dorind să da un semn viu acestor simțimente vă rog să primiți pentru

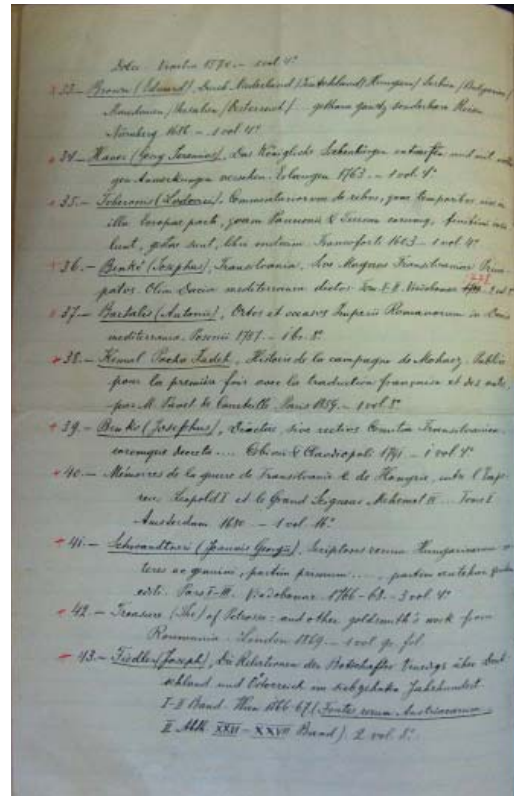
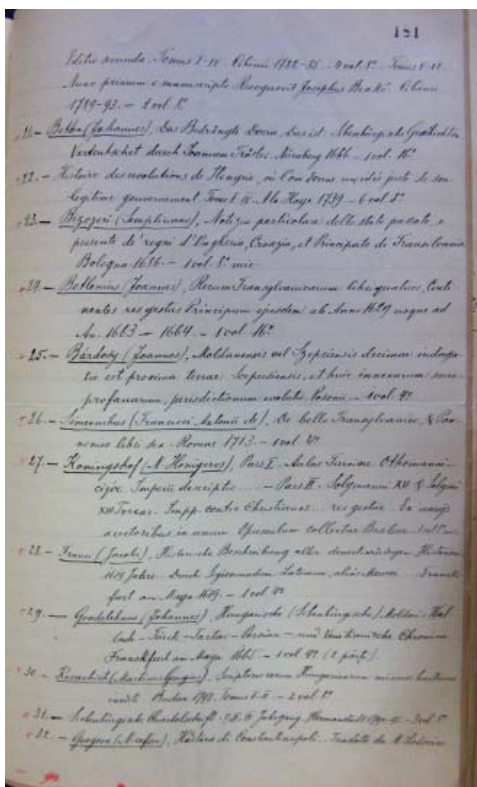
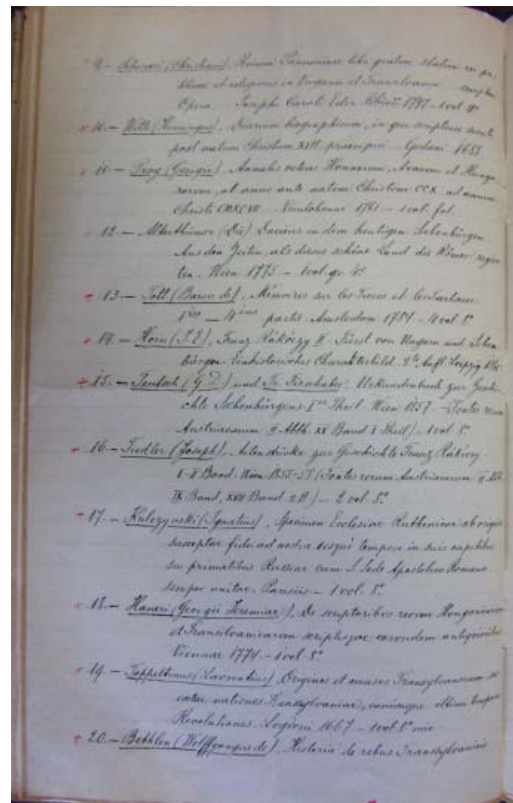
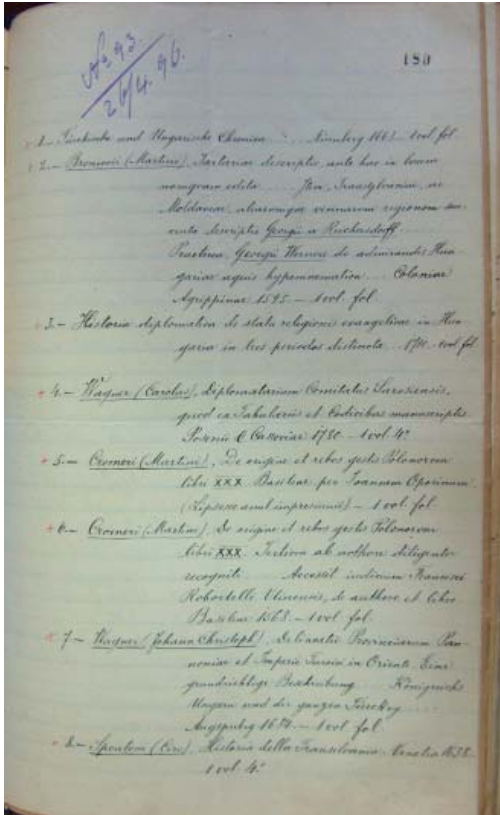
institutul Coamunei noastre cărți, ale cărora listă alăturăm. Primiti, Comuna Bibliotecar, asigurarea simțimentelor mele de prea distinsă considerație
 Prințesa Gortchacow Sturdza

Scrisoarea trimisă de Prințesa Gorceakov-Sturdza la Biblioteca din Iași (Arhiva BCU, Dosar 1, Intrate-Ieșite, 1896, f. 179-179v)

Iași, 6 Mai 1896.
 27
 Nr. 15.
 Prea Stimată Doamnă,
 Cu o vie mulțumire să primesc la această Bibliotecă foarte prețiosul dar ceriat și făcut de cele 43 cărți în 64 volume, cărți rare, greu de găsit și de o mare importanță pentru istoria țărilor Române.
 Aducându-vă această la cunoștință, vă exprim, prea Stimată Doamnă, profunda mea recunoștință.
 Director I. Caragiani.
 Prințesa Gortchacow Sturdza.

Scrisoarea de răspuns din partea directorului I. Caragiani (Arhiva BCU, Dosar 1, Intrate-Ieșite, 1896, f. 27)

Lista publicațiilor donate (Arhiva BCU, Dosar 1, Intrate-Ieșite, 1896, f. 180-181v)

Catalog

1. CR-V-64

Tuerckische und ungarische Chronica oder Kurze historische Beschreibung aller deren/ zwischen dem hochlöblichsten... in ober- und Unter-Ungarn als Siebenbürgen. – Nürnberg : In Verlegung Paul Fürsten, Kunsthandlern, Gedruckt daselbst bey Christoff Gerhard, MDCLXIII [1663]. – 314, 8 p.: 170 stampe ; in folio.

Prefață semnată de Paul Fürst. Lucrarea conține date importante despre istoria Transilvaniei. Portrete ale personalităților vremii, între care și portretul lui Mihai Viteazul, gravură realizată de Elias Wideman. – Relegată în carton și pânză. – Lipsă gravura antetitlu, fila de titlu și următoarele 3 file. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. – Nu conține ștampila donatorului. – Citată în: Bodinger, vol. 2, nr. 405; ONB; GBV.

Fürst, Paul (1608-1666), prefațator
Gerhard, Christoff (1624-1681), tipograf

2. CR-V-1

Broniowski, Marcin (1568-1624)

Reicherstorffer, Georg (c.1495-c.1554)

Wernher, Georg (1490-1556)

Martini Broniovii De Biezdzfede, bis in Tartariam, nomine Stephani primi Poloniae regis legati, Tartariae Descriptio... Item Transsylvaniae, ac Moldaviae, aliarumque vicinarum regionum succincta descriptio Georgii a Reicheradorff Transsylvani... . – Coloniae Agrippinae [Köln] : In Officina Birckmannica, sumptibus Arnoldi Mylij, MDXCV [1595] . – 4 f., 75 p. : stampe, hărți ; in folio.

Marcin Broniowski, erudit polonez, călător, istoric, cartograf, diplomat, cronicar, memorialist și editor, secretar al regelui Ștefan Báthory; autorul primei descrieri a Tartariei și a primei hărți a coastei de nord

a Mării Negre. Georg Reicherstorffer, umanist transilvănean. Sas din regiunea Sibului, notar al orașului, ajunge secretar al reginei Maria a Ungariei, apoi în slujba lui Ferdinand I de Habsburg (1526) capătă titlul de secretar regal și consilier; activitate diplomatică. Georg Wernher, erudit maghiar, poet, geolog, descrie pentru prima dată după Strabon lacul Kirknitz/Cerknica. Arnold Mylius, tipograf german, activează la Köln. – Legătură pegamoid, cotor și colțuri de piele. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. – Pe pagina de titlu timbru sec cu scut heraldic încoronat și o stea în 8 colțuri și ștampilele „Donată de...” [spațiu necompletat], „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Brunet, vol.1, col.1275; Graesse, vol. 1, p. 546; Veress, vol. 1, p. 59; Bodinger, vol. 1, p. 163; SBB; GVK.

Mylius, Arnold (1540-1604), tipograf

Harta Moldovei (CR-V-1)

3. CR-VI-304

Okolicsányi, Paul (c.1650-1715)

Historia diplomatica de statu religionis evangelicae in Hungaria... Brevissimum compendium Principatus Transylvanici Historiae ab anno 1526 usque ad annum 1703. Cum variis documentis et diplomatibus. – [Frankfurt a. Main], MDCCX [1710]. – [7]f, 120, 250, 56 p. : 22 planșe ; in folio.

Gravuri reprezentând portrete ale împăraților germani, regilor maghiari, ale lui Luther, Jan Hus, Procop, Hieronymus din Praga, arderea lui Jan Hus. – Legată în piele marmorată, cotor ornamentat și aurit cu 6 nervuri profilate, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila 2 a Cuvântului către cititori ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. Pe pagina de titlu ștampila „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și ștampilele „A.M.N. Muzeum Könyv.táraból” și „Mázodlat A.M.N. Muzeum Könyvtarabol” (aceasta se repetă și pe ultima pagină). – Citată în: Veress, vol. 1, p. 156-157, nr. 284; Barbier, vol. 4, col. 1272; Bodinger, vol. 3, nr. 87 (menționează altă donație); SBB; BVB.

4. CR-IV-363

Wagner, Karol (1732-1790)

Diplomatarium comitatus Sarosiensis quod ex tabulariis et codicibus manuscriptis eruit Carolus Wagner, hungarus zboroviensis Bibliothecae Universitatis Regiae Budensis custos. – Poonii & Cassoviae [Bratislava & Košice] : sumtibus Joannis Michaelis Landerer, typographi & bibliopolae, MDCCLXXX [1780]. – 4 f., 575 p., 8 f.; in 4°.

Karol Wagner, istoric slovac, profesor de istorie ecleziastică, mort la Sibiu. János Mihály Landerer, unul dintre cei mai importanți tipografi și librari maghiar, înnobilit în 1784; activează la Bratislava (1750-1795) și Kosice (1774-1795). – Legătură modernă, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila de titlu recto ștampilele „Donată de...” [spațiu necompletat], „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Donația principesei Gortchacow Sturdza”; pe fila de titlu verso ștampila „Bibliotheca Sceensis”; pe pagina 1 ștampila „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și ștampila „Donată de...” [spațiu necompletat]. – Citată în: Veress, vol. 1, nr. 613; Petrik, vol. 1, p. 819; Bodinger, vol. 3, nr. 1834.

Landerer, János Mihály (1725-1795), tipograf

5. CR-V-19

Cromer, Marcin (1512-1589)

Martini Cromeri de origine et rebus gestis Polonorum libri XXX. Tertium ab authore diligenter recogniti. Funebris eiusdem autoris Oratio Sigismundi Regis vitam compendiose complexa, & aliquoties iam prins edita. Accessit indicium Francisci Robortelli Utinensis, de authore & libro. – Basileae [Basel] : ex officina Oporiniana, 1568 . – 6 f., 468 p., [30] f. ; in 2°.

Marcin Cromer, istoric și teolog polonez. Ca senator al regelui Sigismund a îndeplinit numeroase misiuni diplomatice. Francesco Robortello, umanist italian, supranumit „Canis grammaticus”, predă filosofia, retorica, latina și greaca la universitățile din Pisa, Veneția, Padova și Bologna; redescoperă operele Antichității grecești, le traduce în latină și le editează. Johann Oporinus, tipograf elvețian, activează la Basel (1536-1567). – Legată în pergament; intervenție empirică asupra legăturii. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. – Pe pagina de titlu două semnături de proprietate:

„Jo. Antonii Quadrii Bumasi 1723” și „Waghasapz Gdansk guld. SR...1626... April”; tot pe pagina de titlu trei ștampile suprapuse: „Bibliotheca Sceensis”, „Ex-libris Nicolai A. Sturzae” și una ilizibilă; pe pagina 468 o semnătură: „Ex-Libris Primog. Familiae Quanoniae Bumasiae”. – Citată în: Brunet, vol. 6, nr. 27.820; Graesse, vol. 2, p. 303; Bodinger, vol. 1, nr. 164, SWB; SBB; COPAC; GBV; RSL.

Robortello, Francesco (1516-1567), editor Oporinus, Johann (1507-1568), tipograf

6. CR-VI-3

Cromer, Marcin (1512-1589)

Martini Cromeri de origine et rebus gestis Polonorum libri XXX, recogniti ab auctore, una cum funebri eiusdem auctoris oratione Sigismundi regis vitam compendiose complexa, et aliquoties iam prins edita. Accessit modo iudicium Francisci Robortelli,

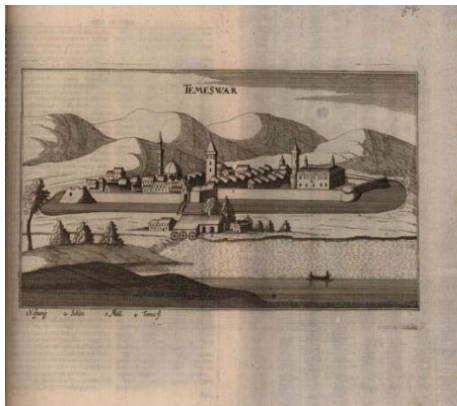
...de autore et libro . – Basileae [Basel] : per Ioannem Oporinum, MDLV [1555] . - [4] f., 702 p., [20] f. ; in folio.

Antetitlu gravură reprezentând portretul împăratului Sigismund. – Legătură modernă. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila de titlu recto ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Donată de...” [spațiu necompletat], „Donația principesei Gortchacow Sturdza” și semnătura: „Werenfels I”; pe fila de titlu verso o ștampilă rotundă: „Bibliotheca Bodleiana”; pe fila 2 recto ștampila „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”; în corpul cărții rare note marginale. – Citată în: Brunet, vol. 6, nr. 27.820; Graesse, vol. 2, p. 303; Bodinger, vol. 1, nr. 108; COPAC; SBB; SWB; GBV.

Robortello, Francesco (1516-1567), editor
Oporinus, Johann (1507-1568), tipograf

7. CR-V-52

Wagner, Johann Christoph (1640-1684)

Delineatio Provinciarum Pannoniae et imperii Turcici in Oriente. Eine ...Beschreibung desz ganzen Ausgangs sonderlich aber dez Hochlöbl. Königsreichs Ungarn und der ganzen Turkey... durch Johann Christoph Wagner. Vol. 1-2. – Augsburg : gedruckt und verlegt durch Jacob Koppmayer, MDCLXXXIV-MDCLXXXV [1684-1685] . – 2 vol. ; in folio.

Frontispiciul la vol. 1 gravat de Melchior Haffner. În text numeroase hărți și gravuri, între care și imaginea orașului Temesvar/Timișoara. - Vol. 1. – 162 p., 35 planșe. – Vol. 2. – 155 p., 42 planșe. – Legătură mo-

dernă (vol. 1); legătură în pergament (vol. 2). – Vol. 1 provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila de titlu recto ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Donată de...” [spațiu necompletat]; la pagina 1 ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Graesse, vol. 6(2), p. 409; Bodinger, vol. 2, nr. 600; VD17; BSZ; SBB.

Haffner, Melchior (activ.1660-1704),
gravor

Koppmayer, Jakob (1640-1701), tipograf

Gravură antetitlu (CR-V-52)

8. CR-III-23

Spontone, Ciro (1552-1610)

Historia della Transilvania raccolta dal cavalier Ciro Spontoni e registrata dal cavalier Ferdinando Donno. – In Venetia : appresso Giacomo Sarzina, MDCXXXVIII [1638]. – 16 f., 351 p. ; in 4°.

Ciro/Siro/Cittone Spontone/Spontini, istoric și om de stat italian, secretar al Senatului bolognez (1600-1610), guvernator al provinciei Rovigo; în serviciul ducelui de Mantua, participă la războiul Ungariei. Volumul cuprinde, de fapt, memoriile lui Giorgio/Gheorghe Basta, cel care a ordonat uciderea aliatului său, voievodul Mihai Vi-teazul. – Legată în pergament. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina 5 ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Brunet, vol. 5, col. 500; Graesse vol. 6(1), p. 473; Bodinger, vol. 2, p. 95.; BVB; SBB; SUDOC.

Donno, Ferdinando (1591-1649?), edi-tor

Sarzina, Giacomo (activ.1610-1641), tipograf

9. CR-III-136

Schesaeus, Christianus (1535-1585)

Christiani Schesaei Saxonis Transsil-vani Ruinae Pannonicae libri quatuor. Sta-tum rei publicae et religionis in Ungaria et Transsilvania... Ex editione Wittemberg ann. 1581 recus. Adcurante Josepho Caro-lo Eder . – Cibinii [Sibiu] : Typis Martini Hochmeister, MDCCXCVII [1797]. – 6 f., 300 p. ; in 4°.

Christianus Schesaeus, poet umanist sas din Transilvania, martor ocular al istoriei provinciilor românești din perioada 1540-1571. Prima ediție a lucrării este publicată la Wittenberg, în 1571. – Legată în piele, cotor cu 3 nervuri profilate, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina de titlu ștampilele „Donată de...” [spațiu necompletat] și „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”. – Citată în: Veress, vol. 2, p. 103; Bodinger, vol. 4, nr. 2685; Heinsius, vol. 3, col. 551 (consideră cartea apărută la Viena); SWISSBIB; WorldCAT.

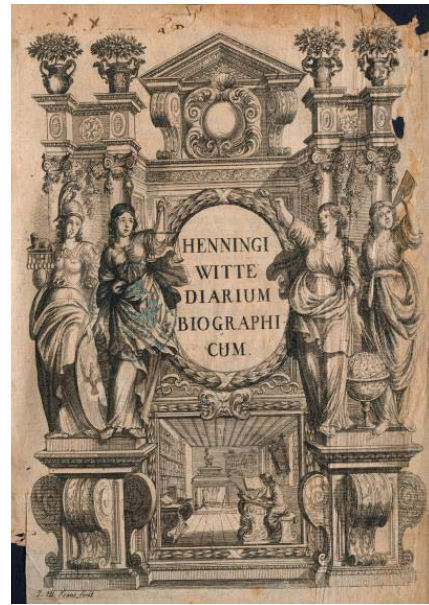
Hochmeister, Martin (1767-1837), tipograf

10. CR-II-901

Witte, Henning (1634-1696)

Henningi Witte Diarium biographicum, in quo scriptores seculi post natum Chris-ti XVII... . – Gedani [Gdansk] : Sumptibus Martini Haller Vordii, bibliopolae Regio-

montani. Imprimebat David Fridericus Rhetius, 1688. – 16, 378 p., [27] f.; in 4°.

Henning Witte, pedagog și istoric literar, profesor de retorică la Riga. – Pagină de titlu gravată de Krauss. – Legată în piele, cotor ornamentat și aurit cu 4 nervuri profilate, tranșă marmorată. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe coperta anterioară verso semnătura: „Sam[uel] Gottl[ieb] Benicke”. Pe pagina 3 ștampilele „Donația principesei Gortchacow Sturdza”, „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și „Donată de...” [spațiu necompletat]. Pe fila de titlu recto ștampila rotundă: „Biblioteca Universității Iași”. Pe fila de titlu verso ștampila „Bibliotheca Sceensis”. – Citată în: Bodinger, vol. 2, nr. 662; Hoeffler, vol. 46, col. 792-793 (indică o ediție în 2 volume); ICCU; VD17; BNF; COPAC.

Krauss, Johann Ulrich (1655-1719), gravor

Hallervord, Martin (? -1693), tipograf
Rhetie, David Friedrich (activ. 1655-1694), tipograf

11. CR-VI-211

Pray, György (1723-1801)

Annales veteres Hunnorum, Avarum, et Hungarorum, ab anno ante natum Christum CCX (210) ad annum Christi CMXCVII (997)... Opera et studio Georgii Pray . - Vindobonae [Viena] : Sumptibus Hermanni Iosephii Krüchten, universitatis bibliopolae, MDCCLXI [1761] . – 6 f., 388,

6 p.; in folio.

György Pray, istoriograf maghiar, conservator la Biblioteca Regală din Buda. – Legată în carton albastru, tranșă roșie. Conține o hartă pliată, cu ștampila Demetrii C. Sturza. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila forzats însemnarea: „Ioannis Taverstski. 13 gros”. Pe fila de titlu recto și pe fila 4, la Cuvânt către cititori, ștampilele „Donată de...” [spațiu necompletat] și „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”. Pe fila de titlu verso Ex-libris Demetrii C. Sturza. – Citată în: Brunet, vol. 4, col. 859; Graesse, vol. 5, p. 435; Veress, vol. 1, nr. 477; Bodinger, vol. 4, nr. 1083; SBB.

Kruchten, Hermann Joseph (activ. 1760-1776), tipograf

12. CR-IV-80

Hohenhausen, Sylvester Joseph (1735-1814)

Die Alterthümer Daciens in dem heutigen Siebenbürgen. Aus den Zeiten, als dieses schöne Land die Römer regierten. – Wien [Viena] : gedruckt bey Johann Thomas Edlen v. Trattnern, 1775. – 168 p.: planșe; in 4°.

Baronul Hohenhausen, ofițer austriac în regimentele de graniță de la Orlat și Hațeg, consemnează, la cererea împărătesei Maria Tereza, prima vizită făcută de Iosif II în Transilvania în 1773. Lucrarea prezintă câteva dintre vechile biserici românești din Țara Hațegului (Densuș, Ostrovul Mare, Sânpetru, Râu de Mori și Strei). Releveul Bisericii Sf. Nicolae de la Densuș, la paginile 114-115. – Legată în piele, cover ornamentat și aurit, coperti cu chenare

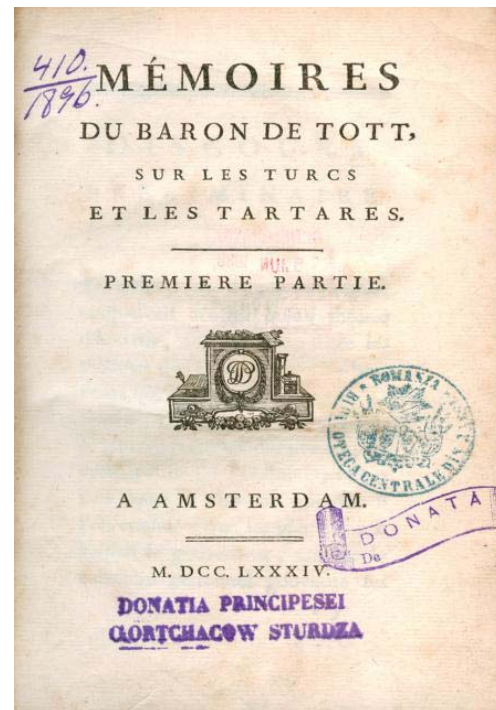
florale, tranșă aurită. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina de titlu Ex-libris Nagy István Gyűjteménye și ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Hoeffler, vol. 24, col.911-912; Petrik, vol.1, p.56; Veress, vol.1, p.285-286; Bodinger, vol.4, p.597; VD18; SBB; ICCU.

Trattner, Johann Thomas von (1717-1798), tipograf

13. CR-II-252

Tott, François de (1733-1793)

Mémoires du baron de Tott, sur les Turcs et les Tartares. Premier [-quatrième] partie. – A Amsterdam, MDCCLXXXIV [1784] . – 4 vol. ; in 8°.

Baronul de Tott, militar și diplomat francez, atașat la ambasada Constantinopolului, ambasador în Crimeea, inspector general în Levant, a trăit 23 de ani printre turci. Succesul pe care l-a înregistrat opera sa a datorat noutății pe care o aduce relativ la istoria, obiceiurile turcilor și instituțiilor Imperiului Otoman. – Este prima ediție, următoarele se imprimă în 1785, 1786. Lucrarea a fost tradusă succesiv în engleză, germană, daneză, flamandă, fiind un veritabil bestseller al epocii. – Vol. 1. – LVI, 274 p. – Vol. 2. – 301 p. – Vol. 3. – 252 p. – Vol. 4. – 208 p. – Legate în piele, coperti cu chenare

aurite, cotoare ornamentate și aurite, tranșă stropită. – Provin din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina de titlu la toate volumele ștampilele „Donația principesei Gortchacow Sturdza”, „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și „Donată de...” [spațiu necompletat]. – Citată în: Quérard, vol. 9, p. 506; Hoeffler, vol. 45, col. 521-522; Bodinger, vol. 4, nr. 2026; ONB; COPAC; SBB.

14. III-5.293

Horn, I.E. (1825-1875)

Franz Rákóczy II. Fürst von Ungarn und Siebenburgen. Ein historisches Charakterbild. – Tweite Auflage. – Leipzig : Werlag von Otto Wigand, 1861. – 306 p. ; in 8°.

I.E. Horn (Einhorn), jurnalist și economist francez de origine maghiară, participant la Revoluția din 1848 din Ungaria. – Legătură modernă în pelur, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. – Pe fila de titlu recto ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Donată de...” [spațiu necompletat] și „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. Pe fila de titlu verso ștampila „Bibliotheca Sceensis”. – Citată în: WorldCAT.

15. III-20.048

Teutsch, Georg Daniel (1817-1893)
Firnhaber, Friedrich (1818-1860)

Urkundenbuch zur Geschichte Siebenbürgens: Aus den Sammlungen des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde bearb. und hrsg. von G.D. Teutsch und Fr. Firnhaber. Theil 1. – Wien : aus der Kaiserl. Königl. Hof- und Staatsdruckerei 1857. – LXXXIV, 264 pg. ; in 8°. – (Fontes Rerum Austriacarum. 2. Abth. – Diplomataria et Acta, Bd.15).

Conține documente despre istoria Transilvaniei. – Theil 1. – Enthaltend Urkunden und Regesten bis zum Ausgang des arpadischen Mannsstammes (1301). – Legătură modernă în pelur, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. – Pe fila de titlu recto timbru sec cu scut heraldic încoronat și o stea în 8 colțuri, ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Donația principesei Gortchacow Sturd-

za” și „Donată de...” [spațiu necompletat]. Pe fila de titlu verso ștampila „Bibliotheca Sceensis”. – Citată în: LIBRIS; WorldCAT.

16. III-19.811

Fiedler, Josef (1819-1908)

Actenstuecke zur Geschichte Franz Rákóczy's und seiner Verbindungen mit den Auslande. Bd.1-2. – Wien [Viena] : aus der Kaiserlich-Eöniglichen Hof- und Staatsdruckerei, 1855-1858 ; 2 vol. ; in 8°. – (Fontes Rerum Austriacarum. 2. Abth. – Diplomataria et Acta, Bd.9; Bd. 17).

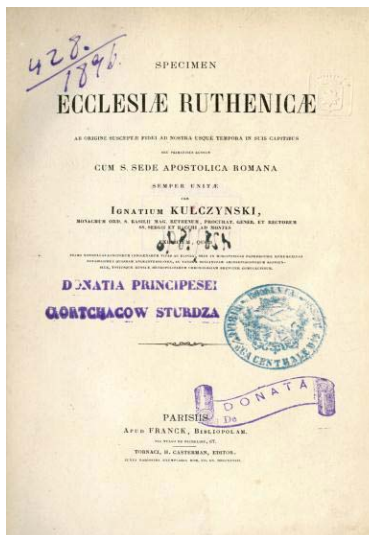
Josef Fiedler, istoric slovac, director al Arhivelor Statului din Viena, publică importante documente istorice. – Vol. I. – Aus den Papieren Ladislaus Kökenyesdi's von Vetes seines Agenten in baiern, Frankreich, Preussen und Russland 1705-1715. – 1855. – XXVI, 418 p. – Vol. II. – Aus den Papieren Johann Michael Klement's seines Agenten in Preussen, England, Holland und bei dem Utrechter Congress 1708-1715. – 1858. – LX, 672 p. – Legătură modernă în pelur, tranșă roșie. – Provin din donația Gorceakov-Sturdza. – Pe ambele volume, pe fila de titlu recto timbru sec cu scut heraldic încoronat și o stea în 8 colțuri și ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Donația principesei Gortchacow Sturdza” și „Donată de...” [spațiu necompletat]. Pe fila de titlu verso ștampila „Bibliotheca Sceensis”. La volumul 2, pe fila de titlu recto ștampila roșie Nagy István Gyűjteménye. – Citată în: WorldCAT.

17. CR-III-612

Kulczyński, Ignacy (1707-1747)

Specimen Ecclesiae Ruthenicae... ab origine susceptæ fidei ad nostra usque tempora in suis capitibus seu primatibus Russiae cum s. sede Apostolica Romana semper unitae per Ignatium Kulczynski ... exhibitum, etc. [Edited by I. Martinov.]. – Paris: apud Franck bibliopolam, 1859. – XXXII, 351 p.; in 8°.

Reimprimarea ediției princeps din 1733. Tiraj limitat 300 de exemplare, exemplar nr. 158. – Legătură modernă în pelur, tranșă

roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila de titlu recto și pe pagina 8, ștampilele „Donată de...” [spațiu necompletat] și „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”. Pe fila de titlu verso ștampila „Bibliotheca Sceensis”. – Citată în: Brunet, vol. 6, nr. 21.551; SBB; HBZ; GVB; WorldCAT.

Martynov, Ivan Mihajlovič (1821-1894), editor

18. CR-II-98

Haner, Georg Jeremias (1707-1777)

De scriptoribus rerum hungaricarum et transilvanicarum, scriptisque eorundem antiquioribus, ordine chronologico digestis, Adversaria G.I.H. saxonis transilvani. . – Viennae [Viena] : Typis Ioan. Thomae nob. de Trattnern, MDCCLXXIV [1774] . - XXIV, 284, 25 p.; in 8°.

Georg Jeremias Haner din Mediaș, cu studii universitare la Wittenberg, devine rector al gimnaziului luteran, preot la Șeica Mică, preot paroh la Mediaș, superintendent al Bisericii luterane (1759-1777). Deținea o valoroasă bibliotecă, cu manuscrise istorice pe care le-a valorificat prin publicare. – Legată în piele brună, cotor ornamentat și aurit, tranșă roșie. - Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila de titlu recto ștampilele „Donată de...” [spațiu necompletat] și „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, pe fila de titlu verso Ex-libris Demetrii C. Sturza, pe pagina III ștampila

„Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Hoeffler, vol. 25, col. 291; Veress, vol. 1, p. 278; Bodinger, vol. 4, nr. 1.520; SBB; VD18.

Trattner, Johann Thomas von (1717-1798), tipograf

19. LIPSĂ

Toppeltinus, Laurentius (1641-1670)

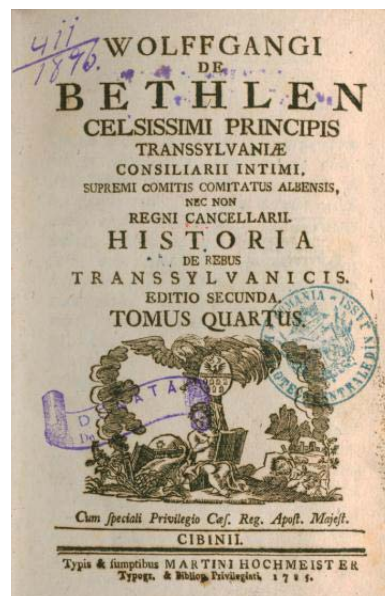
Origines et occasus Transsylvanorum seu erutae nationes Transsylvaniae, earumque ultimi temporis revolutiones, historica narratione breviter comprehensae. – Lugduni : Boissat, 1667. – 3 f.ms.la înc., 11 f.+ 242 p.+ 10 f.; in 8°.

Exemplarul deținut de bibliotecă provine de la Anticariat.

20. CR-II-76

Bethlen, Farkas (1639-1679)

Wolfgangi de Bethlen Celsissimi Principis Transsylvaniae... Historia de rebus Transsylvanicis. Tomus primus [-sextus]. – Editio secunda. – Cibinii [Sibiu] : typis et sumptibus Martini Hochmeister, 1782-1793 . - 6 vol. ; in 8°.

Prima ediție a fost publicată de autor la castelul Keresd/Küross, în 1687, cu titlul Historiam Pannonico-Dacicarum libri 11. – Vol. 1. – 556, [10] p. – Vol. 2. – 633, [11] p. – Vol. 3. – 617, [77] p. – Vol. 4. – 537, 31, [8] p. – Vol. 5. – [14], 545, 34, [4] p. – Vol. 6. – XVI, 628, [10] p. – Volume legate în piele, cotoare ornamentate și

aurite, tranșă roșie. – Provin din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina de titlu ștampilele „Donația principesei Gortchacow Sturdza”, „Donată de...” [spațiu necompletat] și „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”. – Citată în: Brunet, vol. 1, col. 832-833; Graesse, vol. 1, p. 354-355; Bodinger, vol. 4, p. 715; BVB; ONB.

Hochmeister, Martin (1740-1789), tipograf

21. CR-I-91

Bethlen, János (1613-1678)

Das Bedraengte Dacia. Das ist: Siebenbürgische Geschichten... von Johanne Betlen... Verdeutschet durch Johannem Troester Sax. Cibinio-Transylv. – Nuernberg [Nürnberg]: in Verlegung Johann Kramers : gedruckt bey Christoph Gerhard, 1666 . – 24, 506, 10 p.; in 16°.

Lucrarea „Rerum Transylvanicarum libri quatuor” (Nagyszeben, 1663 și Amsterdam 1664) a fost tradusă în germană de Johannes Tröster. – Legată în pergament, tranșă albastră. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina de titlu ștampila rotundă „Ex Bibl. Com. F. Széche”; pe fila de gardă ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Veress, vol.1, p.104; Bodinger, vol. 2, p. 193; ONB; SBB.

Tröster, Johannes (activ.1640-1670), traducător

Kramer, Johann (1615-1672), tipograf

Gerhard, Christoph (1624-1681), tipograf

22. CR-I-350

Brenner, Domokos (1674-1721)

Histoire des révolutions de Hongrie ou l'on donne une idée juste de son Legitive gouvernement. Tome premier [-sixieme] . - A La Haye [Haga]: chez Jean Neaulme, MDCCXXXIX [1739]. – 6 vol. ; in 8°.

Portretul lui Ferencz Rákóczi de I. Folke-ma și o hartă a Ungariei și Transilvaniei de G. Delisle (vol. 1). Vol. 6 conține Memoriile atribuite lui Miklos Bethlen, în realitate scrise de Dominique Révérend. – Vol. 1. – [4], 446 p. : o hartă pliată. – Vol. 2. – 352 p.

– Vol. 3. – 391 p. – Vol. 4. – 362 p. – Vol. 5. – 410 p. – Vol. 6. – 300, [92] p. – Volume legate în piele marmorată, cotor ornamentat și aurit cu 5 nervuri profilate, tranșă roșie. – Provin din donația Gorceakov-Sturdza. La toate volumele, pe pagina de titlu ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și „Donată de...” [spațiu necompletat]; la volumele 1-4, 6, pe pagina de titlu fals ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”; aceeași ștampilă pe fila [2] la vol. 5. – Citate în: Barbier, vol. 2, col. 765; Brunet, vol. 6, nr. 26.525; Hoeffer, vol. 7, col. 322; Quérard, vol. 1, p. 501; Bodinger, vol. 4, nr. 542; ICCU; NBN; OBV.

Marchand, Prosper (1678-1756), editor

Néaulme, Jean (1694-1780), tipograf

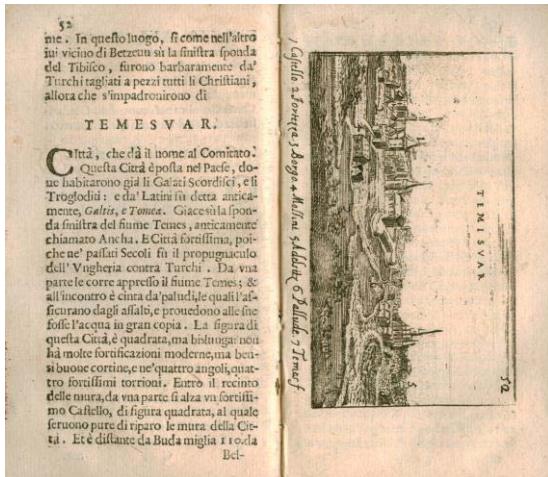
Delisle, Guillaume (1675-1726), cartograf

23. CR-I-123

Bizozeri, Simpliciano (1642-1704)

Notizia particolare dello stato passato e presente de' regni d'Ungheria, Croazia, e principato di Transilvania... Opera di D. Sempliciano Bizozeri. Adornate di 46. figure in rame delle citta, piu cospiene, e ritratti de' principali comandanti... – In Bologna : per Gioseffo Longhi, MDCLXXXVI [1686]. – 2 f., 299 p. ; in 8°.

Numeroase gravuri reprezentând oameni de stat și comandanți ai vremii, orașe, între care și Timișoara. – Legată în pergament. – Provine din donația Gorceakov-

Sturdza. Pe pagina de titlu însemnarea: „Adesso F. Philippi” și ștampila „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”; pe pagina de titlu și pe pagina 1 ștampila „Donată de...” [spațiu necompletat]. – Citată în: Bodinger, vol. 2, nr. 620; GVK, OBV; SBB.

Longhi, Giuseppe (1620-1691), tipograf

24. CR-I-89

Bethlen, János (1613-1678)

Rerum Transylvanicarum Libri Quatuor, continentes res gestas Principum ejusdem ab anno 1629 usque ad an. 1663, authore Joanne Betlenio. – [Amsterdam] : [J. Blaeu], MDCLXIV [1664]. – 22 p., 447 p., 8 p. ; in 16°.

Legată în pergament, ex-libris impreat pe copertă, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Ex-libris etichetă „Illéshazianae Bibliothecae Dubniczensis”. Pe fila de titlu recto ștampilele „Donată de...” [spațiu necompletat], „A.M.N. Muzeum Kónyv.tarából”. Pe fila de titlu verso ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Brunet, vol. 1, col. 833; Veress, vol. 1, p. 102; Graesse, vol.1, p.354; Bodinger, vol. 2, nr. 408; SBB; ONB; SWB.

Blaeu, Joan (1596-1673), tipograf

25. CR-IV-325

Bárdossy, János (1738-1819)

Moldavensis vel Szepiensis decimae indagatio est proxima Terrae Scepusiensis, et huic innexarum Sacro-Profanarum, jurisdictionum evolutio quam Joannes Bárdossy.

– Posonii [Bratislava] : typis ac sumptibus Georgii Aloysii Belnay, 1802 . – 190 p., 1 f.; in 4°.

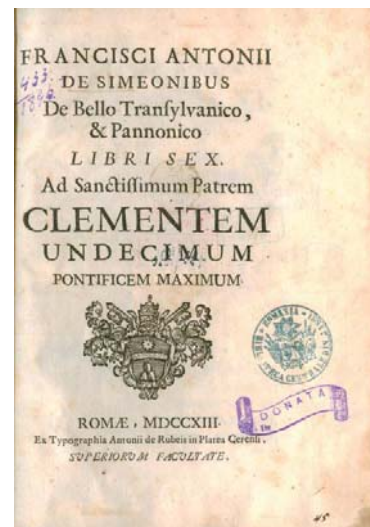
Informații documentar-istorice despre Comitatus Scepusiensis/Szepes. - Legată în carton marmorat, cotor ornamentat și aurit. - Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina de titlu ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Donația principesei Gortchacow Sturdza”, „Ex Bibl. Com. F. Széchenyi” și „Mázodlat A.N.M. Muzeum, Szech. omsz. Könyvtarabo”. – Citată în: SBB; COPAC; ONB.

Belnay, György Alajos (1765-1809), tipograf

26. CR-III-137

Simeoni, Francesco Antonio (sec. 17)

Francisci Antonii de Simeonibus De Bello Transylvanico, & Pannonico libri sex. Ad Sanctissimum Patrem Clementem undecimum pontificem maximum. - Romae : ex. Typographia Antonii de Rubeis in Platea Cerensi, MDCCXIII [1713] . – 6 f., 297 p., 10 p. ; in 4°.

Primele trei cărți conțin istoria războiului din 1656-1662 între turci și G. Rákoczi, Gheorghe Ștefan și Constantin Șerban Cantacuzino. – Legătură în carton marmorat, cotor în piele ornamentat și aurit, cu 5 nervuri profilate, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila de titlu recto ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și „Donată de...”

[spațiu necompletat], pe fila de titlu verso ștampila „Ex Bibl. Com. F. Széchenyi”, pe fila [2] ștampilele „Donația principesei Gortchacow Sturdza” și „Donată de...” [spațiu necompletat]. – Citată în: Petrik, vol. 3, p. 383; Bodinger, vol. 4, nr. 1.118; RSL; BVB; SWB.

De Rossi, Antonio (1677-1754), tipograf

27. CR-I-56

Geuffroy, Antoine (?-1556) Lucinge, René de (1553-1615)

Pars I. Aulae Turcicae, othomannici que imperii descriptio, primum Antonio Geufraeo gallice édita, deinde per Guilhel-mum Godeleuaeum lattine reddita... Pars II. Solymani XII et Selymi XIII. Turcar. Imp. Contra christianos... per Nicolaum Honigerum Koningshof. Franc. . – Basileae [Basel] : Henric Petrus, MDLXXVII [1577]. – [44] f., 509 p.; [8] f., 728 p., [12] f. ; in 8°.

Conține numeroase referiri la Țările Române. – Legată în pergament. - Provine din donația Gorceakov- Sturdza. Pe coperta 1 verso însemnarea: „Est Conventus B.V.M. ad Fontes F.F. Erem. Discal. S.P. Augustini. Ex Hereditate Rofenmarkeriana”. Pe pagina de titlu ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și „Donată de...” [spațiu necompletat]. Pe pagina [3] ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Graesse, vol.3, p.76; Brunet, vol. 2, col. 1.574; Bodinger, vol. 1, nr. 209; VD17; BNF; SBB. – Legată cu: De aug-

mento, conservatione, et occasu imperiorum, libri tres. In quibus de Imperii Turcici amplitudine... a Renato de Lusinga... nunc vero Latinitate donati a Jacobo Geudero Ab Heroltzberga. – Frankofurti : Heuslerus, MDCIX [1609]. – [8]f, 309 p., [13]f. ; in 8.

Petri, Heinrich (1508-1579), tipograf

Geuder von Heroltzberg, Jacob (1575-1616), traducător

Heussler, Sebastian (1581-?), tipograf

28. CR-II-891

Lautenbach, Conrad (1534-1595)

Relationis Historicae Semestrialis Continuatio: Jacobi Franci historische Beschreibung aller denckwuerdigen Historien so sich hin und wider in Europa in hoch und nider Teutschland, such in Franckreich, Schott und Engeland, Hispanien, Hungarn, Polen, Siebenbuergen, Wallachey, Moldau, Tuarchey .. 1619 Jahrs... . – Franckfurt am Mayn : durch Sigismundus Latomus verlegt und continuirt, 1619 . – 119 p.: 2 h.; in 4°.

Jacobus Francus este pseudonimul lui Conrad Lautenbach, lucrarea fiind atribuită în mod eronat lui Conrad Memmius, care folosește, de asemenea, acest pseudonim. – Legată în carton, cotor și colțuri în piele, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina de titlu ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Bodinger, vol.2, p.49; VD17; BVB.

Latomus, Sigismundus (?-1627?), tipograf

29. CR-II-33

Gradelehnus, Johannes (sec.17)

Hungarische, Siebenbürgische Moldau-Walach- Türck-Tartar-Persian und Venetianische Chronica... Tuerkische/Tartarische/Persianische/Griechische und Venetianische Chronica... durch Johannem Gradelehnus. – Frankfurt am Mayn : in Verlegung Wilhelm Serlins, im Jahr 1665. – [3] f, 357 p. ; 357 p., [6] f. : hărți, gravuri ; in 8°.

Informații despre războiul Ungariei cu turcii (1661-1664). – Legătură modernă,

cotor în piele, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina de titlu ștampila „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și însemnările: „Ex libris Wolff. Sigis. Fischer. 1682”; „Bibliotheca Filiol.... Scolarum Piarum”. Pe pagina [5] ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Graesse vol. 7, p.338; Bodinger, vol. 2, nr. 419; WorldCAT; VD18.

Serlin, Wilhelm (1625-1674), tipograf

30. CR-II-211

Kovachich, Márton György (1744-1821)

Scriptores Rerum Hungaricarum minores hactenus inediti, synchroni, aut proxime coevi ...desumptos et collectos auspiciis...Josephi de Batthyany...Edidit Martinus Georgius Kovachich... Tomus I-II. . – Budaë [Buda]: Typis Regiæ Universitatis, MDCCXCVIII [1798]. – 2 vol. ; in 8°.

Márton György Kovachich, istoric și jurist maghiar, bibliotecar la Universitatea din Pesta, a vizitat între anii 1810-1815, cu acordul Dietei, arhive din mai multe țări europene pentru a scrie despre istoria dreptului. – Vol. 1. – 9 f., xxxii, 350 p., 1 f., 100 p. – Vol. 2. – 1f., xxxii, 444 p. - Legătură modernă în pelur, tranșă roșie. - Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe ambele volume ștampilele „Bibliotheca Sceensis”, „Donația principesei Gortchacow Sturdza” și timbru sec cu scut heraldic încoronat și o stea în 8 colțuri. – Citată în: Brunet, vol.6, nr. 26.509; Graesse, vol.6(1), p. 334; Petrik, vol. 3, p. 355-356; Veress, vol. 2, p. 108-109; Bodinger, vol. 4, p. 1031; BVB; ONB; SBB.

Regia Universitas Hungarica (Buda),
casă tipografică

31. LIPSĂ

Siebenbürgische Quartalschrift Erster [-Siebenter] Jahrgang. – Hermannstadt : verlegt bei Martin Hochmeister. – 1: 1791; 2: 1791; 3: 1793; 4: 1795; 5: 1797; 6: 1798; 7: 1891.

Puțin probabil ca volumele aflate în colecțiile bibliotecii să facă parte din donația principesei Gorceakov-Sturdza, nu există nicio ștampilă din cele întâlnite pe celelalte volume donate. În listă se precizează că ar fi donat doar vol. 1-3. Pe toate volumele deținute de bibliotecă, pe fila de gardă și în corpul cărții ștampila dreptunghiulară „Biblioteca Universității Iași” și ștampilă „Înregistrată în 30 jan. 1936. Intrat înainte de anul 1933”.

32. CR-III-139

Nicephorus Gregoras (1295-1359)

Historie di Constantinopoli, descritte da Niceforo Gregora, che segue l'istoria di Niceta Aconiate... Tradotte da M. Lodovico Dolce; Et riscontrate co' testi Greci, & migliorate da M. Agostino Ferentilli. E questa e' la terza parte dell'istoria de gl'imperatori Greci. – In Vinetia : Appresso Gabriel Giolito di Ferrarii, MDLXX [1570]. – 12 f., 302 p., 1 f. ; in 4°.

Nicephorus/Nikeforos/Nichifor Gregoras scrie celebra lucrare „Istoria bizantină”, cunoscută ca „Istoria romană”, structurată în 37 de cărți, care înregistrează istoria Imperiului Roman de Răsărit de la 1204 până la anul 1359. Perioada cuprinsă între anii 1118-1207 este tratată de Nicetas Choniates/Honiates/Acominatus. - Legată în carton și pânză. - Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina de titlu însemnarea: „Ad usu F. Philippi Agelli Min. Con.”, ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și „Donată de...” [spațiu ne-completat]; pe fila 5 recto ștampilă „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Bodinger, vol. 1, nr. 176; COPAC; ICCU; OBV.

Dolce, Lodovico (1508-1568), traducător
Ferentilli, Agostino (activ.1567-1584),
revizor al traducerii

Giolito De Ferrari, Gabriele (1510-
1578), tipograf

33. CR-II-44

Browne, Edward (1644-1708)

Reisen durch Niederland, Teutschland,
Hungarn, Serbien, Bulgarien, Macedonien,
Thessalien... gethane ganz sonderbare....
- Nürnberg : verlegts Johann Zieger, bu-
chhändler, 1686 . – 334 p.; in 8°.

Călătorii întreprinse în Ungaria, Serbia,
Bulgaria, Macedonia, Tesalia, Austria, Ca-

rintia, Carniola, Friuli, Germania, Țările de
Jos, cu importante date despre zăcămintele
și minele de aur, argint și cupru din aceste
țări. – Lipsă legătura. Gravură antetitlu și
diverse gravuri în corpul cărții. – Provine
din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina
de titlu ștampilele „Biblioteca Centrale
din Jassi Romania”, „Donată de...” [spa-
țiu necompletat] și „Donația principesei
Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Graesse,
vol.1, p.548; Bodinger, vol. 2, nr. 621; BVB;
VD17; OBV; SBB.

Zieger, Johann (1646-1711), tipograf

34. CR-III-109

Haner, Georg Jeremias (1707-1777)

Das königliche Siebenbürgen entworfen
und mit nöthigen Anmerkungen versehen
von Georg Jeremias Haner . – Erlangen :
gebrukt und verlegt von Wolfgang Walther,
1763 . – [2] f., 20, 298 p. ; in 4°.

Georg Jeremias Haner, teolog sas
din Transilvania, studiază la Mediaș și
Wittenberg. Profesor și rector gimnazial la
Mediaș. Episcop al sașilor evangheliști din
Sighișoara. - Legată în carton. - Provine din
donația Gorceakov-Studz. Pe fila de titlu
recto ștampilele „Biblioteca Centrale din
Jassi Romania” și „Donată de...” [spațiu ne-
completat]. Pe fila de titlu verso și pe ultima
pagină ștampila „Mázodlat A.N.M. Muze-
um Könyvtarabol”. Pe pagina 1 ștampila
„Donația principesei Gortchacow Sturdza”.
– Citată în: Hoefler, vol. 23, col. 291; Petrik,
vol. 2, p. 62; Veress, vol. 1, pag. 247; Bodin-
ger, vol. 4, nr. 1.134; BVB; ONB; VD18.

Walther, Wolfgang (activ.1758-1804), ti-
pograf

35. CR-III-15

**Cervarius Tubero, Ludovicus (1459-
1527)**

Ludovici Tuberonis dalmatae abbatis
Commentariorum de rebus, quae tempori-
bus eius in illa Europae parte, quam Pan-
nonii et Turcaecorum... Libri undecim . –
Francofurti [Frankfurt]: impensis Claudii
Marnij & haeredum, MDCIII [1603] . – 4
f., 354 p., 26 f. ; in 4°.

Cervarius/Crijević este considerat fon-

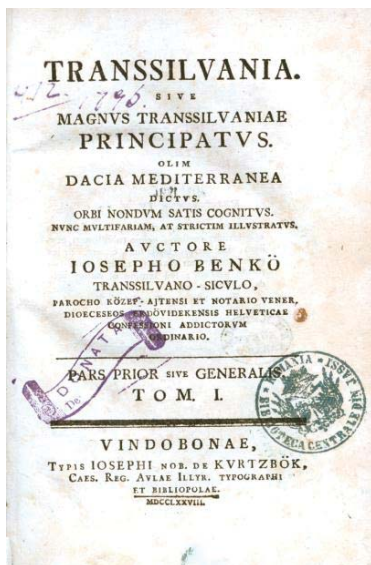
datorul istoriografiei ragusane. – Legătură modernă (în Legătoria Knoll), tranșă stropită. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe pagina de titlu ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și „Donată de...” [spațiu necompletat]. Pe pagina [3] ștampilele „Donația principesei Gortchacow Sturdza”, „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și „Donată de...” [spațiu necompletat]. – Citată în: Brunet, vol. 5, col. 972; Graesse, vol. 6(2), p. 209; Bodinger, vol. 2, nr. 15; BVB; OBV; VD17.

Marne, Claude de (?-1610), tipograf

36. CR-II-168

Benkő, József (1740-1814)

Transsilvania sive Magnus Transsilvaniae Principatus: olim Dacia Mediterranea dictus. Orbi nondum satis cognitus. Nunc multifarium, at strictis illustratus auctore Ioseph Benkő. Tom I-II. – Vindobonae [Viena]: typis Josephi nob. de Kurtzbök, MDCCCLXXVIII [1778]. – 2 vol. ; in 8°.

Lucrare importantă pentru că autorul afirmă continuitatea romană în Dacia după retragerea aureliană. – Vol. 1. – 9 f., 590, 18 p. – Vol. 2. – 6 f., 624, 14 p. – Legată în carton. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila [5] ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Petrik, vol.1, p. 233; Veress, vol.1, p. 300-301; Bodinger, vol.4, p. 645; SBB; BVB; VD18. Kurtzbök, Josef Lorenz von (1736-1792), tipograf

37. CR-II-1018

Bartalis, Antal (1749-1802?)

Antonii Bartalis Ortus et occasus Imperii Romanorum in Dacia mediterranea cui adcedunt nonnullae de monumento quodam e rudibus Coloniae Apulensis eruto opiniones. - Posonii [Bratislava] : sumptibus Simonis Petri Weber, 1787. – 85 p. ; in 8°.

Lucrare de referință pentru receptarea studiilor mithriace în Transilvania. Primele mențiuni despre cultul lui Mithra în Dacia. – Lipsă legătura. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila de titlu recto ștampilele „Donată de ...” [spațiu necompletat], „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Mázodlat A.M.N. Muzeum Könyvtarabol”. Pe fila de titlu verso ștampila „Ex Bibl. Com. F. Széchényi”. Pe pagina 3 ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Petrik, vol. 1, p. 186; Veress, vol.2, nr. 679; Bodinger, vol. 4, nr. 2.126; COPAC; SBB.

Weber, S.P. (activ.1787-1802), tipograf

38. III-6716

Kemalpașazade (1468-1534)

Histoire de la Campagne de Mohacz par Kemal Pacha Zadeh, publiée pour la première fois avec la traduction française et des notes par M. Pavet de Courteille. – Paris : a l’Imprimerie imperiale, MDCCCLIX [1859]. – VII, 199, 145 p. ; in 8°.

Prima traducere a lucrării lui Kemalpașazade în franceză elaborată de Pavet de Courteille, specializat în studiul limbilor turcice. – Legătură modernă, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. – Pe fila de titlu recto ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Donată de ...” [spațiu necompletat] și „Donația principesei Gortchacow Sturdza”, timbru sec cu scut heraldic încoronat și o stea în 8 colțuri. Pe fila de titlu verso ștampila rotundă „Bibliotheca Sceensis”.

Pe pagina 1 ștampila „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și ștampila „Donată de ...” [spațiu necompletat]. – Citată de: SBB; BNF; COPAC; ICCU.

Pavet de Courteille, Abel (1821-1889), traducător

39. CR-II-170 d

Benkő, József (1740-1814)

Diaetae sive rectius Comitata Transilvanica, earumque decreta quae vulgo adpellantur Articuli Diaetales auctore Joseph Benkő . – Cibinii & Claudiopoli [Sibiu & Cluj-Napoca] : typis sumptibusque Martini Hochmeister, 1791 . – 120 p. ; in 4°.

Cartea apare la Sibiu-Cluj, fiind tipărită de Martin Hochmeister fiul, care preluase afacerea de la tatăl său. – Lipsă legatura. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. Pe fila de titlu recto ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania” și „Donată de...” [spațiu necompletat]. Pe fila de titlu verso și pe pagina 120 ștampila „Mázodlat A.M.N. Muzeum Könyvtarabol”. Pe pagina [1] ștampila „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Veress, vol. 2, p. 72, nr. 751; BVB; GBV.

Hochmeister, Martin (1767-1837), tipograf

40. LIPSĂ

Memoires de la guerre de Transilvanie et de Hongrie, entre l'empereur Leopold I, et le grand seigneur Mehemet IV. Geoges Ragotski et les autres successeurs Princes de Transilvanie. Tome I-II . – A Amsterdam : chez Daniel Elzevier, MDCLXXX [1680] . – 2, 130, 150 p. ; in 12°.

Exemplarul din colecțiile bibliotecii are ca deținător anterior pe Pânzaru.

41. CR-IV-36

Schwandner, Johann Georg von (1716-1791)

Scriptores rerum Hungaricarum veteres ac genuini, partim primum ex tenebris eruti, partim antehac quidem editi... cura et studio Joannis Georgii Schwandtneri, austriaci Stadelkirchensis. Pars prima [-tertia] . – Vindobonae [Viena] : typis Joannis Thomae nob. de Trattner, MDCCLXVI-MDCCLXVIII [1766-1768] . – 3 vol. ; in 4°.

Johann Georg von Schwandner, istoric austriac, a fost bibliotecar la Biblioteca Imperială din Viena. – Vol. 1. – 1 f., XVIII,

520 p. – Vol. 2. – 2 f., 419 p. – Vol. 3. – 1 f., 214 p. – Legătură modernă în pelur, tranșă roșie. – Provine din donația Gorceakov-Sturdza. La toate volumele, pe fila de titlu verso ștampila „Bibliotheca Sceensis”; aceeași ștampilă și pe fila de titlu recto la vol. 1 și 3. La toate volumele pe fila de titlu recto ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Donată de ...” [spațiu necompletat], „Donația principesei Gortchacow Sturdza”. – Citată în: Brunet, vol. 1, col. 742; Petrik, vol. 3, p. 354-355; Veress, vol. 1, nr. 510; Bodinger, vol. 4, nr. 1.250; BVB; ICCU; VD18.

Trattner, Johann Thomas von, (1717-1798), tipograf

42. LIPSĂ

Smith, Robert Henrz Soden (1822-1890)

The Treasure of Petrossa and other goldsmith's [sic] work from Roumania. A series of twenty photographs of ancient gold vessels, fibulae, neck-rings etc. found near Petrossa in Roumania, in 1837. – London : Arundel Society for Promoting the Knowledge of Art, 1869. – 1 vol. ; in folio.

Biblioteca nu deține niciun exemplar al acestei lucrări.

43. III-19.810

Fiedler, Josef (1819-1908)

Die Relationen der Botschafter Venedigs über Deutschland und Österreich im 17. Jahrhundert. Bd.1-2. Mit einem Plan. – Wien [Viena] : aus der Kaiserlich-Eöniglichen Hof-und Staatsdruckerei, 1866-1867. – 2 vol. ; in 8°. – (Fontes Rerum Austriacarum. 2. Abth. – Diplomataria et Acta, Bd.26-27).

Importante documente istorice. – Vol. I. – K. Mathias bis K. Ferdinand III. – 1866. – 425 p. – Vol. 2. – K. Leopold I. – 1867. – 461 p. – Legătură modernă în pelur, tranșă roșie. – Proven din donația Gorceakov-Sturdza. La ambele volume, pe fila de titlu recto ștampilele „Biblioteca Centrale din Jassi Romania”, „Donată de...” [spațiu necompletat], „Donația principesei Gortchacow Sturdza” și timbru sec cu scut heraldic încoronat și o stea în 8 colțuri. Pe fila de titlu verso ștampila „Bibliotheca Sceensis”. – Citată în: WorldCAT; NLI.